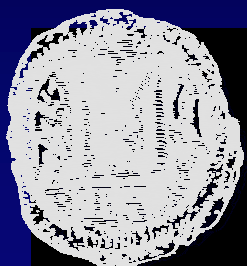

**Народна банка на
Република Македонија**

**Месечна
информација**

4 / 2004

Јуни 2004

СОДРЖИНА

Позначајни економски настани и промени во законодавната регулатива во април 2004 година	4
I. Економски движења во Република Македонија	5
II. Монетарни движења во Република Македонија	7
III. Девизни движења во Република Македонија	10
Прилог бр.1	12
Прилог бр.2	22

Позначајни економски настани и промени во законодавната регулатива во април 2004 година

- ❖ На 5 април **малопродажните цени на нафтените деривати** беа намалени за 1,2%, а **рафинерските цени** за 1,85% (Службен весник на РМ бр.21/2004).
- ❖ На 9 април во Лондон беше постигната **согласност помеѓу ЕБРД** (Европска банка за обнова и развој) **и владина делегација од Република Македонија** за доделување на 45 милиони евра за приватизацијата на Електросистемство на Македонија (ЕСМ). Договорено е средствата да се преворат во акции на банката, доколку македонската Влада одлучи да се продаваат делови од ЕСМ. Доколку овој услов не се исполни, средствата ќе се конвертираат во кредити по поволни услови. За повлекување на средствата потребно е да се реализираат повеќе услови, од кои најзначајно е донесувањето на закон за Електросистемство.
- ❖ На 19 април, Собранието на доверители на ФАС "11 Октомври" ја потврди претходно донесената одлука за прифаќање на задоцнетата уплата, со што овој капацитет станал сопственост на приватен инвеститор.
- ❖ На 19 април, **рафинерските цени на нафтените деривати** беа зголемени за 1,86%, додека **малопродажните цени на нафтените деривати** останала непроменети (Службен весник на РМ бр.24/2004).
- ❖ На 22 април **Република Македонија** ја поднесе апликацијата за членство во **ЦЕФТА** (Централно европска асоцијација за слободна трговија).

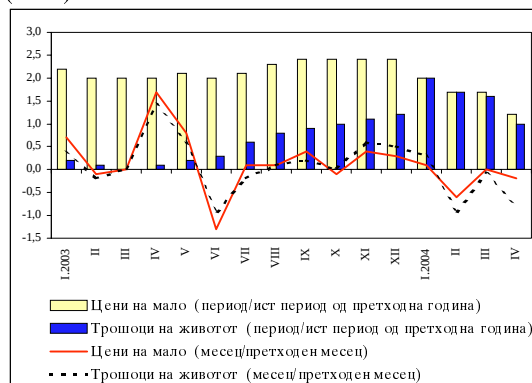
I. Економски движења во Република Македонија

Дефлаторните движења регистрирани во февруари и март 2004 година продолжија и во април. Така, *прошоциите на животот* (како мерка за стапката на инфлација) на месечна основа беа пониски за 0,8%. Притоа, пониски беа трошоците речиси кај сите категории, при најзабележителен пад на трошоците за исхрана (1,5%, при регистриран пад на цените на индустриско прехранбените и земјоделските производи). Од друга страна, трошоците за сообраќајни средства и услуги остварија минимален пораст (0,3%), главно како резултат на зголемените цени на нафтените деривати. Структурната анализа покажува значителен пад на трошоците за стоки (0,9%), наспроти минималниот пад на трошоците за услуги. Месечното намалување на трошоците на живот придонесе за годишен пад (од 0,7%), кој главно го рефлектира падот на трошоците за стоки (односно трошоците за исхрана). Просечната стапка на инфлација за првите четири месеци од 2004 година изнесуваше 1%.

Месечниот пад на трошоците на живот кореспондира со падот на *цениите на мало* (0,2%). Така, намалување е регистрирано кај цените на индустриско прехранбените производи (за 1,6%, при намалени цени на производите од жито и свежо месо), цените на пијалациите (за 0,9%, поради намалените цени на алкохолните и безалкохолните пијалаци) и кај цените на земјоделските производи (за 0,2%), поради намалените цени на зеленчукот. Единствено повисоки беа цените на непрехранбените индустриски производи (за 0,2%), главно поради повисоките цени на нафтените деривати (пораст од 1%). На годишна основа, цените на мало забележаа пад од 0,3%, главно детерминиран од пониските цени на стоките, додека во просек тие беа повисоки за 1,2% (како резултат на повисоките цени на услугите).

Графикон 1

Трошоци на животот и цени на мало
(во %)

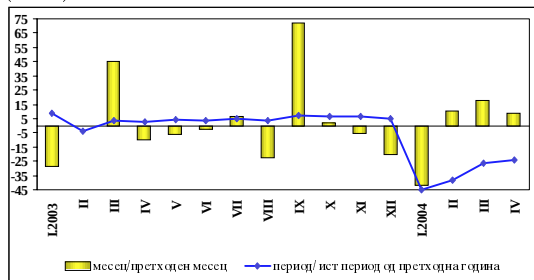
Цениите на производителите на индустриски производи во април 2004 година, во однос на претходниот месец беа речиси непроменети, рефлектирајќи ги дивергентните движења на одделните компоненти. Така, цените на производителите на енергија беа повисоки за 0,6% (во услови на повисоки цени на производителите на нафтени деривати). Од друга страна, пад забележаа цените на нетрајните производи за широка потрошувачка (од 0,2%, главно поради пониските цени на производителите на прехранбени производи и пијалаци). На годишна основа и во просек, цените на производителите на индустриски производи беа пониски за 0,9% и 1,4%, соодветно, како резултат на пониските цени на производителите на енергија и нетрајни производи за широка потрошувачка.

Месечната промена на физичкиот обем на *индустриското производство* во април 2004 година беше позитивна и изнесуваше 8,8% (со што се задржа позитивниот тренд од претходните два месеца). Пораст на производството е регистриран кај речиси сите главни групи на индустриски производи (со исклучок на производството на трајни производи за широка потрошувачка кое забележа месечен пад). Притоа, интензивен пораст е регистриран кај производството на енергија (17%), детерминиран од зголеменото производство на нафтени деривати (за 89,4%). Секторски анализирано, во преработувачката индустрија и секторот вадење на руди и камен производството беше повисоко на месечна основа за 12,7% и 0,8%, соодветно, додека во секторот

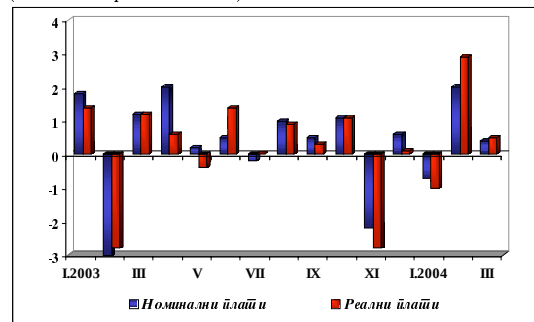
снабдување со електрична енергија, гас и вода е регистрирано намалување на производството од 20,8%. Во преработувачката индустрија (која има најголемо учество во вкупното производство од 89,9%), од позначајните индустриски гранки, висок пораст оствари производството на нафтени деривати, на предмети за облека, доработка и боење на крзно и на производи од други неметални минерали (преработувачки гранки со учество во вкупното производство од 16,1%). Сепак, и покрај месечниот пораст, на годишна основа и во просек, индустриското производство бележи намалување од 19,1% и 24,2%, соодветно, како резултат на падот на производството во трите сектори од индустријата.

Графикон 2
Индустриско производство
(во %)

Номиналната просечна нето плата по работник во Република Македонија во март 2004 година¹ изнесуваше 12.150 денари, што во однос на претходниот месец претставува номинален и реален пораст од 0,4% и 0,5%, соодветно. Секторски анализирано, месечен пораст на просечната плата е регистриран во сите сектори, при највисок пораст на просечната плата во земјоделството (од 24,9%). Анализирано на годишна основа и во просек, просечната номинална плата беше повисока за 5,2%, односно за 4%, соодветно, при регистриран пораст на платата во сите три сектори.

Графикон 3
Просечна плата по работник
(месечни промени во %)

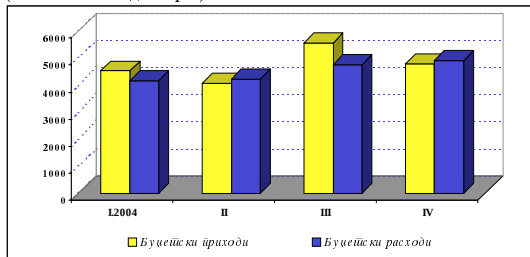
Вкупните јавни приходи во април 2004 година изнесува 7.504 милиони денари, што во однос на претходниот месец претставува пад од 8,9%. Притоа, вкупните буџетски приходи изнесуваа 4.775 милиони денари и беа пониски за 13,8%, при регистриран пад на даночните и неданочните приходи и пораст на капиталните приходи. Неданочните приходи беа значително пониски (за 81,6%), главно поради високата споредбена основа од претходниот месец во кој беше остварен висок износ на приходи врз основа на приливи од дивиденди од државен имот. Значително понискиот износ на неданочните приходи детерминираше и намалување на нивното структурно учество во вкупните приходи за 12,7 процентни поени. Даночните приходи (со највисоко учество во приходната структура од 94,8%) беа пониски за 0,9%, рефлектирајќи го намалувањето на приходите од данокот на добивка, акцизите, царините и останатите даноци. Притоа, во рамки на даночните приходи беа регистрирани значајни структурни поместувања. Така, приходите од данокот на додадена вредност (кои остварија месечен пораст од 19,1%) го зголемија своето учество во вкупната приходна структура за 13,9 процентни поени, додека падот на приходите од данокот на добивка детерминираше и пад на нивното структурно учество од 5,7 процентни поени. Капиталните приходи остварија месечен пораст од 10,5%, но сепак нивното учество во вкупната приходна структура е незначително (1,8%). Во првите четири месеци од 2004 година, во однос на истиот период од претходната година, вкупните буџетски приходи беа повисоки за 8,6%, како резултат на порастот на приходите кај сите главни приходни категории.

¹ Последен расположлив податок од Државниот завод за статистика

Графикон 4

Вкупни приходи и расходи на централниот буџет
(во милиони денари)

Вкупните јавни расходи во април 2004 година изнесуваа 7.394 милиони денари, односно 1,1% помалку во однос на претходниот месец. Притоа, *расходиите на централниот буџет* изнесуваа 4.886 милиони денари и во однос на претходниот

месец беа повисоки за 3,1%, при пораст на тековните и капиталните расходи. Тековните расходи (кои во вкупната расходна структура учествуваат со 90%) остварија месечен пораст од 2%, детерминиран од порастот на расходите за камати и трансфери, додека трошоците за плати и трошоците за стоки и услуги забележаа намалување. Кумулативно анализирано, во првите четири месеци од 2004 година, во однос на истиот период од претходната година, вкупните расходи на централната државна власт беа повисоки за 7,4%, при значителен пораст на капиталните расходи (93,9%) и умерен пораст на тековните трошоци (6,2%).

II. Монетарни движења во Република Македонија

Инструментите за монетарно регулирање и директните интервенции на НБРМ на девизниот пазар придонесоа за стабилен девизен курс на денарот, како посредна цел на монетарната политика. Од аспект на управувањето со ликвидноста, во услови на повисоко ниво на готови пари во оптек и повлекување на ликвидност преку девизните трансакции на НБРМ, во април 2004 година монетарните инструменти делуваа во насока на креирање на ликвидност.

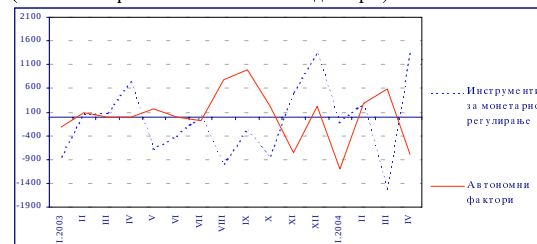
Просечната дневна ликвидност на банките² во април 2004 година изнесуваше 3.525,2 милиони денари и на месечна основа беше пониска за 131 милион денари, или за 3,6%. Во услови на повисоко просечно ниво на готови пари во оптек и повисок просечен износ на запишани благајнички записи, вишокот на ликвидни средства (над обврската за задолжителна резерва³) во однос на март се намали за 5 процентни поени и изнесуваше 15%.

² Ликвидноста на банките се однесува на сметката на банките кај НБРМ и готовината во благајна.

³ Како период на одржување (исполнување) на обврската за задолжителна резерва на банките се смета периодот од 11-ти во тековниот месец до 10-ти во следниот месец.

Графикон 4

Инструменти за монетарно регулирање и автономни фактори на креирање и повлекување на ликвидност*
(месечни промени во милиони денари)

*Позитивна промена-креирање на ликвидност; негативна промена-повлекување на ликвидност.

Во април 2004 година беше прекинат двомесечниот тренд на нето - откуп на девизи од девизниот пазар. Ваквата промена на насоката на интервенциите на НБРМ особено беше изразена во последната декада од месецот, во согласност со повисоката побарувачка за девизи.

Вкупните денарски депозити на државата кај НБРМ во април 2004 година беа пониски за 13,5%, делувајќи во насока на креирање на ликвидност во банкарскиот систем. Намалувањето на државните депозити беше особено изразено на почетокот на месецот, главно заради исплатата на петтата рата и каматата од обврзниците за старото девизно штедење. Во текот на април, врз основа на издадени државни записи беа остварени дополнителни приливи во износ од 700

милиони денари. Имено, во текот на месецот беа одржани две аукции, при што просечната пондерирана каматна стапка изнесуваше 9,11% и 8,74%, соодветно.

Нивото на *благајнички записи* на НБРМ на крајот на април 2004 година изнесуваше 4.398 милиони денари, што претставува креирање на дополнителна ликвидност на месечна основа од 1.353 милиони денари. Притоа, значителното намалување на нивото на *благајничките записи* делумно се должи на промената во поставеноста на аукциите во средината на април 2004 година. Имено, во првата седмица од април, НБРМ воведо ограничени износи за вложување во *благајнички записи*, а во средината на месецот (13.04.2004 година) беше исклучена можноста за запишување на *благајнички записи* од страна на други субјекти освен банките. И покрај зголемениот интерес за вложување во *благајнички записи* во првата половина од април, промената на поставеноста на овој инструмент од средината на месецот придонесе за намалување на нивото на *благајнички записи*⁴.

Во април 2004 година на институционализираниот пазар на пари беше регистрирана поинтензивна активност. Имено, вкупниот промет се зголеми за 50,2% и достигна 1.012,2 милиони денари. Анализата од динамички аспект укажува на особено висока побарувачка на ликвидни средства во периодот непосредно пред исполнувањето на обврската за задолжителна резерва и во периодот на исплатата на обврските врз основа на даноци. Повисоката побарувачка во однос на понудата на ликвидни средства, резултираше со незначително зголемување на просечната пондерирана каматна стапка (за 0,1 процентен поен), која во април изнесуваше 6,7%. На институционализираниот пазар на пари прометот изнесуваше 892,8 милиони денари, што претставува месечно зголемување од 1,7%.

Готовите пари во оптек во април 2004 година беа повисоки на месечна основа за 736 милиони денари, односно за 5,7%. Истовремено, просечниот дневен износ на готови пари во оптек оствари пораст од 383,1 милион денари (или за 3%). Дневната

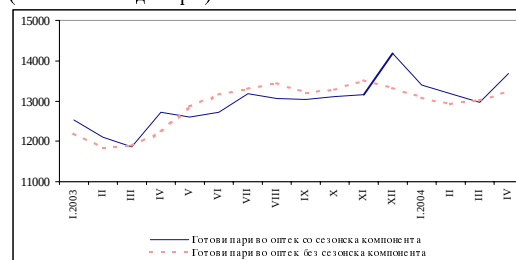
динамика на готовите пари беше детерминирана од вообичаените фактори, како и од зголемената побарувачка за готовина на средината на месецот (Велигденските празници) и на крајот на месецот, непосредно пред Првوماјските празници.

Повисоката побарувачка за готови пари и повисокото ниво на ликвидност на банкарскиот систем детерминираа значителен месечен пораст на *примарниите пари* од 8,4%, со што на 30.04.2004 година тие достигнаа 16.731 милион денари.

Сезонски повисоката побарувачка за готови пари, како и повисокиот краткорочен депозитен потенцијал се главните фактори на месечната динамика на *монетарниите агрегати* во април 2004 година.

Графикон 5

Готови пари во оптек со и без сезонска компонента
(во милиони денари)

Во април 2004 година, нивото на готови пари во оптек беше повисоко на месечна основа за 5,7%, во најголема мерка рефлектирајќи го сезонскиот ефект од Велигденските и Првوماјските празници. Ваквата динамика на готовите пари во оптек, при речиси непроменето ниво на депозитните пари резултираше со месечен пораст на паричната маса М1 од 2,9% и со забавена монетарна мултипликација. Така, монетарниот мултипликатор на паричната маса М1 изнесуваше 1,56, наспроти 1,64 во претходниот месец.

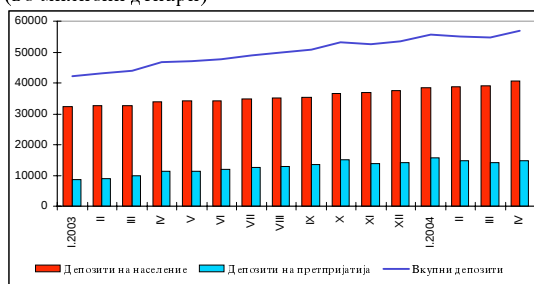
Натамошното проширување на краткорочната депозитна база на банките (комбиниран ефект од исплатата на редовната рата од обврзниците за старото девизно штедење и повисоката склоност за штедење) придонесоа за месечен пораст на паричната маса М2 од 3,9%. Во услови на умерено намалување на долгорочните депозити, месечната стапка на пораст на монетарниот агрегат М4 изнесуваше 3,6%. Мултипликаторите на монетарните

⁴ Учеството на останатите субјекти во вкупните *благајнички записи* во периодот пред нивното исклучување изнесуваше 21,8%.

агрегати М2 и М4 во април изнесуваа 4,67 и 4,97, соодветно, наспроти 4,87 и 5,20, соодветно во претходниот месец.

Наспроти умереното намалување во претходниот месец, во април 2004 година, *действителниот потенцијал на банките*⁵ беше повисок на месечна основа за 4%. Позитивната месечна динамика на вкупните депозити, во целост е генерирана од повисоките краткорочни депозити (денарски и девизни), наспроти умереното намалување на долгорочниот депозитен потенцијал. Од аспект на рочната и валутната структура, и понатаму доминантна позиција имаат краткорочните и девизните депозити, со учество од 91,2% и 65,3%, соодветно. Во однос на истиот месец од претходната година, вкупните депозити се повисоки за 21,7%, укажувајќи на натамошното јакнење на склоноста кон штедење.

Графикон 6
Динамика на депозитите
(во милиони денари)

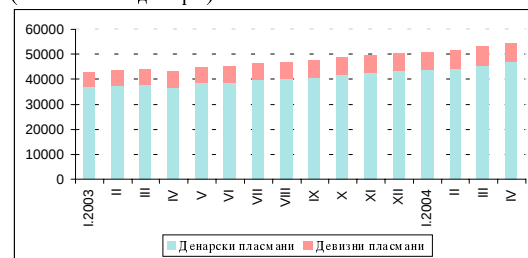
Дополнителниот расположив доход, креиран со исплатата на дел од државните обврзници за старото девизно штедење е главната детерминанта на месечниот пораст на депозитите на населението (3,8%). Притоа, поголем дел од исплатените средства беше задржан на денарските депозити по видување, додека преостанатите средства беа редистрибуирани на орочените денарски депозити, девизните депозити по видување и краткорочно орочените депозити во девизи. На годишна основа (април 2004 година / април 2003 година) вкупните депозити на населението се повисоки за 20%.

Динамиката на депозитите на претпријатијата во април 2004 година, главно беше детерминирана од движењето

на краткорочните депозити. Така, порастот на денарските и девизните депозити по видување, како и повисокото ниво на орочени девизни депозити на претпријатијата до еден месец придонесоа за месечен пораст на депозитите на претпријатијата за 5,1%, додека на годишна основа тие се повисоки за 30,4%.

Понатамошното намалување на каматните стапки, како и порастот на депозитниот потенцијал на банките придонесоа за одржување на трендот на пораст на *џласманиџе на банкиџе кај џривајџниоџ секџор* и во април 2004 година.

Графикон 7
Вкупни пласмани на банките
(во милиони денари)

Месечната стапка на пораст на вкупните пласмани на банките кај приватниот сектор, во април 2004 година изнесуваше 2,6%. Позитивната месечна динамика, во целост произлегува од повисокото кредитирање во домашна валута (пораст на денарските пласмани од 3,7%). Притоа беше регистрирано интензивирање кредитирање на претпријатијата на краток и долг рок, што треба да придонесе за поинтензивна економска активност во наредниот период. Воедно, во април 2004 година продолжи кредитирањето на населението преку поинтензивно долгорочно кредитирање за различни намени. Во април 2004 година, девизните пласмани беа пониски на месечна основа за 3,9%. Меѓугодишната анализа покажува значителен пораст на вкупните пласмани од 26,2%.

Во услови на непроменета просечна пондерирана пасивна каматна стапка на тримесечни денарски депозити (6,48%) и значително намалување на просечната пондерирана активна каматна стапка на краткорочните денарски пласмани (која изнесуваше 11,64%) во април 2004 година беше регистрирано значително стеснување на каматната маргина од 0,8 процентни поени, со што таа се сведе на 5,2 процентни поени. Просечната пондерирана каматна

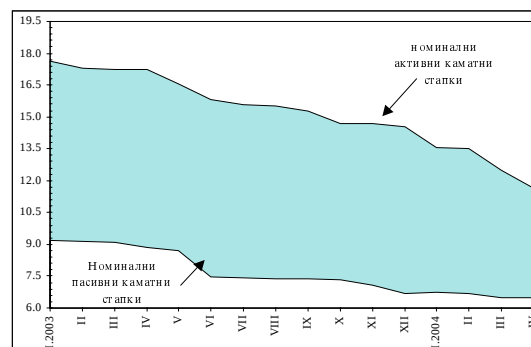
⁵ Вкупните депозити на недржавниот сектор опфаќаат краткорочни и долгорочни (денарски и девизни) депозити на економските субјекти (без депозитните пари).

стапка на краткорочните девизни кредити во април остана речиси непроменета во однос на претходниот месец и изнесуваше 7,9%. Каматните стапки на тримесечните депозити во евра се движеа во интервалот од 1,3% до 3%, додека интервалот на движење на каматните стапки на тримесечните доларски депозити беше 0,7% - 2,2%.

Графикон 8

Пондерирани каматни стапки и маргини на банките*

* Се однесуваат на денарски кредити и депозити.

III. Девизни движења во Република Македонија

Вкупниот промет на девизниот пазар во април 2004 година забележа месечно намалување од 10,5 милиони САД долари и се сведе на 306,4 милиони САД долари. Притоа, во април беше регистриран највисок износ на нето-продажба на девизи на претпријатијата од страна на деловните банки од почетокот на годината, делумно рефлектирајќи ја побарувачката за девизни средства заради сервисирање на обврските за увоз на нафта, како и за исплата на дивиденди на странски акционери. Воедно, повисоката побарувачка за девизи на девизниот пазар може да се објасни и со интензивираниот увоз од Словенија пред нејзиниот влез во ЕУ и со тоа, повисокото царинско оптоварување на увозот на стоки од оваа земја. Еден дел од потребите за девизни средства на банките беше покриен преку НБРМ. Така, во април 2004 година НБРМ интервенираше на девизниот пазар со нето-продажба на девизи, придонесувајќи за одржување на стабилноста на девизниот курс на денарот во однос на еврото.

Девизниот курс на денарот во однос на еврото на месечна основа беше речиси непроменет, при што на 30.04.2004 година се разменуваа 61,32 денари за едно евро. Во однос на американскиот долар, денарот депресираше за 3,1%, при што на крајот на месецот се разменуваа 51,85 денари за еден американски долар, што кореспондира со движењето на вредноста на доларот на светските берзи. Апресијацијата на американскиот долар⁶ во однос на еврото

на светските берзи во најголема мерка ја рефлектира позитивната тенденција на пазарот на работна сила во САД, главно поттикната од зголемените порачки на трајни добра (како индикатор за ревитализирање на економијата). Истовремено, пораст забележа и индексот на доверба на американските потрошувачи⁷ (92,9 во април, во споредба со 88,5 во март 2004 година⁸), како еден од важните индикатори за очекуваните идни движења во американската економија. Ваквите движења ги зголемија очекувањата за пораст на каматната стапка, воедно зголемувајќи ја побарувачката за американски долари.

На менувачкиот пазар беше остварен вкупен промет во износ од 115,7 милиони САД долари, што претставува месечен пораст од 7,6 милиони САД долари. Притоа, понудата на девизни средства ја надмина побарувачката за 35,9 милиони САД долари. Девизниот курс на денарот во однос на еврото на менувачкиот пазар беше речиси непроменет (просечниот месечен курс на денарот изнесуваше 61,52 денари за едно евро), додека за еден американски долар,⁹ во просек се

⁶ Врз основа на согледувања на повеќе групи на аналитичари објавени од CNN.

⁷ Имајќи го предвид високото учество на личната потрошувачка во вкупната економска активност во САД (две третини), индексот на доверба се смета за важен индикатор. Податоци за изработка на индексот се прибираат по пат на анкета спроведена на примерок од 5.000 домаќинства. Резултатите се конвертирани во индекс и изразени во споредба со просекот од 1985 година, како базичен период.

⁸ Извор: Reiffeisenbank Austria dd Zagreb.

⁹ Изворно од курсната листа на НБРМ за менувачко работење.

разменуваа 50,29 денари (што претставува месечна депресијација на девизниот курс на денарот во однос на американскиот долар од 1%).

Вкупниот девизен потенцијал на Република Македонија на крајот на април 2004 година изнесуваше 1.549,1 милион САД долари, што претставува месечно намалување од 62,2 милиона САД долари. Притоа, девизните средства кај банките беа пониски за 19,4 милиони САД долари, додека кај бруто девизните резерви беше регистрирано намалување од 42,7 милиони САД долари, во голема мерка детерминирано од евидентирани негативни курсни разлики. Воедно, врз месечната динамика на бруто девизните резерви делуваа и трансакциите на НБРМ со деловните банки, како и негативната нето-промена на депозитите на државата (при што во април не беа регистрирани приливи врз основа на донации и кредити). На крајот на април, бруто девизните резерви изнесуваа 859,2 милиона САД долари.

*Надворешниот долг на Република Македонија*¹⁰ во долгорочни кредити на 30.04.2004 година изнесуваше 1.707,5 милиони САД долари и е за 30,7 милиони САД долари понизок во однос на состојбата на крајот на март 2004 година.

Користените средства по одобрени долгорочни кредити изнесуваат 4,5 милиони САД долари. Повлекувањата од официјалните кредитори (2,8 милиони САД долари) во целост потекнуваат од мултилатералните кредитори, поточно од Светска банка, EBRD и IFAD. Од приватните кредитори користени се средства во износ од 1,7 милиони САД долари и тоа во најголем дел од странски банки и приватни финансиски институции. Притоа, кон официјалните кредитори беа отплатени средства во износ од 7,1 милион САД долари, додека отплатите кон приватните кредитори изнесуваа 3,9 милиони САД долари. Во април склучени се нови кредити во износ од 11,4 милиони САД долари. Од нив 5 милиони САД долари се врз основа на Кредит за модернизација на образованието склучен со Светска банка, а остатокот се кредити склучени со странски приватни претпријатија.

¹⁰ Претходни податоци на НБРМ. Податоците се однесуваат на долгот на Република Македонија кон странство врз основа на користени долгорочни кредити.

Прилог бр.1**Економски движења во Република Македонија****Табела 1**

Трошоци на животот и цени на мало

	IV.2004 III.2004	IV.2004 IV.2003 во %	I-IV.2004 I-IV.2003
Трошоци на животот	-0,8	-0,7	1,0
Исхрана	-1,5	-3,3	-1,0
Тутун и пијалоци	-0,2	1,0	1,9
Облека и обувки	-0,4	0,5	1,8
Домување	-0,1	3,3	4,2
Стан (станарина, вода, услуги)	-0,1	-0,3	1,2
Огрев и осветление	0,0	4,5	5,3
Хигиена и здравје	0,2	0,9	4,9
Култура и разонода	-1,0	1,8	2,3
Сообраќајни средства и услуги	0,3	0,7	1,3
<i>Сџоки</i>	<i>-0,9</i>	<i>-1,4</i>	<i>0,4</i>
<i>Услуги</i>	<i>-0,1</i>	<i>2,7</i>	<i>4,3</i>
Цени на мало	-0,2	-0,3	1,2
Земјоделски производи	-0,2	-1,5	1,6
Непрехранбени индустриски производи	0,2	0,7	1,0
Индустриско - прехранбени производи	-1,6	-4,6	-2,7
Пијалаци	-0,9	-4,6	-1,6
<i>Сџоки</i>	<i>-0,3</i>	<i>-1,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Услуги</i>	<i>-0,1</i>	<i>1,3</i>	<i>3,6</i>

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 2

Цени на производители на индустриски производи

	<u>IV.2004</u> <u>III.2004</u>	<u>IV.2004</u> <u>IV.2003</u> во %	<u>I-IV.2004</u> <u>I-IV.2003</u>
Цени на производители на индустриски производи	0,1	-0,9	-1,4
Енергија	0,6	-3,4	-5,7
Интермедијарни производи, освен енергија	0,0	3,2	3,0
Капитални производи	0,0	0,2	-1,4
Трајни производи за широка потрошувачка	0,0	0,0	0,0
Нетрајни производи за широка потрошувачка	-0,2	-3,8	-3,3
<i>Вадење руди и камен</i>	<i>0,0</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>
<i>Преработувачка индустрија</i>	<i>0,1</i>	<i>-1,1</i>	<i>-1,7</i>
Производство на прехранбени производи и пијалаци	-0,1	-4,4	-3,8
Производство на тутунски производи	0,1	-0,1	-0,2
Производство на текстилни ткаенини	-1,5	-1,5	-0,4
Производство на предмети за облека; доработка и боење на крзно	0,0	0,0	0,0
Производство на кокс, деривати на нафта и нуклеарно гориво	1,8	-9,0	-14,7
Производство на хемикалии и хемиски производи	0,0	0,0	0,0
Производство на производи од други неметални минерали	-0,2	-0,1	-0,2
Производство на основни метали	0,0	1,3	2,2
Производство на електрични машини и апарати	0,0	13,3	11,6
<i>Снабдување со електрична енергија, гас и вода</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 3
Индустриско производство во Република Македонија

	структура во %	<u>IV.2004</u> III.2004	<u>IV.2004</u> IV.2004 во %	<u>I-IV.2004</u> I-IV.2003
Вкупно	100.0	8.8	-19.1	-24.2
Енергија		17.0	22.5	4.6
Интермедијарни производи, освен енергија		0.5	-52.9	-49.3
Капитални производи		14.2	-50.3	-50.1
Трајни производи за широка потрошувачка		-16.3	-26.1	-50.9
Нетрајни производи за широка потрошувачка		13.3	34.8	14.7
<i>Вадење руди и камен</i>	3,2	0.8	-37.3	-56.7
<i>Преработувачка индустрија</i>	89,9	12.7	-19.3	-24.9
Производство на прехранбени производи и пијалаци	24,9	-0.6	4.5	5.6
Производство на тутунски производи	5,0	6.8	-18.0	-16.0
Производство на текстилни ткаенини	4,3	-5.6	-5.6	-29.3
Производство на предмети за облека; доработка и боење на крзно	4,5	63.8	2,2 пати	26.1
Производство на кокс, деривати на нафта и нуклеарно гориво	7,0	89.4	52.7	6.2
Производство на хемикалии и хемиски производи	7,2	-10.9	-46.7	-29.2
Производство на производи од други неметални минерали	4,6	32.4	-5.5	-17.9
Производство на основни метали	16,4	1.0	-73.7	-68.7
Производство на електрични машини и апарати	4,0	2.8	-54.6	-62.0
<i>Снабдување со електрична енергија, гас и вода</i>	6,9	-20.8	-7.3	-4.6

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 4

Просечна нето плата

	III.2004*	III.2004 II.2004	III.2004 III.2003	I-III.2004 I-III.2003
	во денари		во %	
Номинална просечна нето плата по работник	12.150	0,4	5,2	4,0
Трошоци на животот		-0,1	1,4	1,6
Реална просечна нето плата по работник		0,5	3,7	2,4
Номинална просечна нето плата по сектори:				
Земјоделство	11.333	24,9	37,4	15,2
Индустрија	12.090	3,3	5,1	3,9
Услуги	13.883	1,5	4,6	3,2

*Последен расположив податок.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5

Централен буџет на Република Македонија

	април 2004			јануари-април 2004		
	износ во милиони денари	Месечна промена во %	Структура во %	износ во милиони денари	Кумулативна промена (2003/2002) во %	Структура во %
Вкупни буџетски приходи	4.775	-13,8	100,0	18.877	8,6	100,0
<i>Даночни приходи:</i>	<i>4.527</i>	<i>-0,9</i>	<i>94,8</i>	<i>17.083</i>	<i>5,0</i>	<i>90,5</i>
- персонален данок на доход	715	8,8	15,0	2.453	4,2	13,0
- данок од добивка	178	-65,6	3,7	1.136	-18,6	6,0
- данок на додадена вредност	2.401	19,1	50,3	8.504	22,7	45,0
- акцизи	718	-13,5	15,0	3.067	-2,5	16,2
- царини	477	-4,4	10,0	1.705	-23,8	9,0
- останати даноци	38	-22,4	0,8	218	10,1	1,2
<i>Неданочни приходи:</i>	<i>164</i>	<i>-81,6</i>	<i>3,4</i>	<i>1.535</i>	<i>60,2</i>	<i>8,1</i>
- профит од јавни и финансиски институции	26	-96,4	0,5	819	340,3	4,3
- административни такси и надоместоци	109	-20,4	2,3	467	10,7	2,5
- останати административни такси	21	-12,5	0,4	85	37,1	0,5
- останати неданочни приходи	8	14,3	0,2	164	-43,1	0,9
<i>Кайишални приходи</i>	<i>84</i>	<i>10,5</i>	<i>1,8</i>	<i>259</i>	<i>55,1</i>	<i>1,4</i>
Вкупни буџетски расходи	4.886	3,1	100,0	17.986	7,4	100,0
<i>Тековни трошоци</i>	<i>4.396</i>	<i>2,0</i>	<i>90,0</i>	<i>16.811</i>	<i>6,2</i>	<i>93,5</i>
- плати и наемнини	1.759	-0,1	36,0	6.894	3,9	38,3
- стоки и услуги	626	-7,4	12,8	2.423	26,2	13,5
- трансфери	1.765	1,4	36,1	6.689	13,1	37,2
- камати	245	82,8	5,0	776	-30,6	4,3
<i>Кайишални трошоци</i>	<i>490</i>	<i>14,0</i>	<i>10,0</i>	<i>1.175</i>	<i>93,9</i>	<i>6,5</i>
Буџетско салдо	-111					
Финансирање	111					
<i>Приливи</i>	<i>1.829</i>			<i>2.243</i>		
<i>Одливи</i>	<i>1.718</i>			<i>3.134</i>		

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Табела 6Вкупни приходи и расходи на фондовите
(во милиони денари)

	април 2004 година				јануари-април 2004 година			
	Вкупни приходи		Вкупни расходи		Вкупни приходи		Вкупни расходи	
	износ	месечна промена во %	износ	месечна промена во %	износ	кумулятивна промена %	износ	кумулятивна промена %
Социјални фондови	4.377	-1,9	4.268	-4,7	16.454	7,2	16.648	11,1
- за пензиско и инвалидско осигурување	2.483	0,4	2.410	-6,6	9.330	7,8	9.538	8,1
- за здравствено осигурување	1.246	-10,0	1.208	-5,6	4.701	23,7	4.664	10,9
- за вработување	648	7,8	650	5,3	2.423	69,8	2.446	24,8
Фонд за патиципација	560	41,8	434	3,1	1.167	8,1	1.091	60,6

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија

Монетарни движења во Република Македонија**Табела 7**

Примарни пари

	30.04.2004	месечна промена		годишна промена	
	година				
	во мил. денари	во мил. денари	во %	во мил. денари	во %
Примарни пари	16.731	1.297	8,4	109	0,7
Готови пари во оптек	13.689	736	5,7	966	7,6
Ликвидни средства на банките	3.042	561	22,6	-857	-22,0

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 8

Креирање и повлекување на примарни пари

	30.04.2004 година
	месечна промена
	во мил. денари
Ликвидност на банките	561
Креирање на ликвиднос	2.063
1. Нето домашна актива	699
2. Благајнички записи на НБРМ	1.353
3. Останато	11
Повлекување на ликвиднос	-1.502
1. Нето девизна актива	-766
2. Готови пари во оптек	-736

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 9
Монетарен агрегат М1

	30.04.2004	месечна промена		годишна промена	
	година				
	во мил. денари	во мил. денари	во %	во мил. денари	во %
Парична маса М1	26.039	726	2,9	2.827	12,2
Готови пари во оптек	13.689	736	5,7	966	7,6
Депозитни пари	12.350	-10	-0,1	1.861	17,7
- Депозитни пари на население	3.000	281	10,3	455	17,9
- Депозитни пари на претпријатија	7.654	-160	-2,0	1.291	20,3

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 10
Пошироки монетарни агрегати

	30.04.2004	месечна промена		годишна промена	
	година				
	во мил. денари	во мил. денари	во %	во мил. денари	во %
Монетарен агрегат М1	26.039	726	2,9	2.827	12,2
Краткорочни денарски депозити	16.369	1.196	7,9	2.650	19,3
Монетарен агрегат М2 - денарски дел	42.408	1.922	4,7	5.477	14,8
Краткорочни девизни депозити	35.675	1.020	2,9	7.211	25,3
Монетарен агрегат М2	78.083	2.942	3,9	12.688	19,4
Немонетарни депозити	5.022	-44	-0,9	296	6,3
- денарски	3.438	-69	-2,0	125	3,8
- девизни	1.584	25	1,6	171	12,1
Монетарен агрегат М4	83.105	2.898	3,6	12.984	18,5

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 11
Вкупни депозити на недржавниот сектор

	30.04.2004	месечна промена		годишна промена		структура
	година					
	во мил. денари	во мил. денари	во %	во мил. денари	во %	во %
Вкупни депозити	57.066	2.172	4,0	10.157	21,7	
1. Според рочност						
- краткорочни	52.044	2.216	4,4	9.861	23,4	91,2
- долгорочни	5.022	-44	-0,9	296	6,3	8,8
2. Според валута						
- денарски	19.807	1.127	6,0	2.775	16,3	34,7
- девизни	37.259	1.045	2,9	7.382	24,7	65,3

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 12

Депозити на население и претпријатија

	30.04.2004		месечна промена		годишна промена	
	година					
	во мил. денари	во мил. денари	во %	во мил. денари	во %	
Вкупни депозити на населението	40.672	1.507	3,8	6.781	20,0	
1. Според рочност						
- краткорочни	37.696	1.510	4,2	6.615	21,3	
- долгорочни	2.976	-3	-0,1	166	5,9	
2. Според валута						
- денарски	11.465	945	9,0	2.880	33,5	
- девизни	29.207	562	2,0	3.901	15,4	
Вкупни депозити на претпријатијата	14.881	728	5,1	3.468	30,4	
1. Според рочност						
- краткорочни	13.835	699	5,3	3.208	30,2	
- долгорочни	1.046	29	2,9	260	33,1	
2. Според валута						
- денарски	6.978	233	3,5	21	0,3	
- девизни	7.903	495	6,7	3.447	77,4	

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 13

Пласмани на банките

	30.04.2004		месечна промена		годишна промена	
	година					
	во мил. денари	во мил. денари	во %	во мил. денари	во %	
Вкупни пласмани	54.374	1.370	2,6	11.285	26,2	
<i>Денарски пласмани</i>	46.802	1.674	3,7	10.063	27,4	
<i>Девизни пласмани</i>	7.572	-304	-3,9	1.222	19,2	

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 14

Рочна и секторска структура на денарските и девизните пласмани

	30.04.2004 година	месечна промена	годишна промена
	(во %)	(во процентни поени)	
Денарски пласмани			
рочна структура			
- краткорочни	62,2	-0,1	-5,0
- долгорочни	37,8	0,1	5,0
секторска структура			
- претпријатија	74,6	0,1	-5,5
- население	25,3	-0,1	5,9
- останато	0,1	0,0	-0,6
Девизни пласмани			
рочна структура			
- краткорочни	40,7	-1,8	-4,3
- долгорочни	59,3	1,8	4,3
секторска структура			
- претпријатија	96,5	-0,4	-1,0
- население	0,6	0,2	0,3
- останато	2,9	0,2	0,7

Табела 15

Каматни стапки

	април 2004	месечна промена	годишна промена
	година		
	во %	во процентни поени	
Просечна пондерирана каматна стапка на аукциите на благајнички записи (28 дена)	8,00	0,0	1,0
Просечна пондерирана каматна стапка на пазарот на пари	6,66	0,1	-3,9
Пондерирани активни каматни стапки на банките	11,64	-0,8	-5,6
Пондерирани пасивни каматни стапки на банките	6,48	0,0	-2,4

Финансиски пазари во Република Македонија**Табела 16**

Извештај за берзанското тргување во април 2004 година

Опис на хартии од вредност	Број на трансакции	Вредност (во денари)	Број на тргувани хартии од вредност	Број на денови на тргување
<i>Официјален пазар</i>				
<i>Официјален пазар - обични акции</i>				
Јака табак Радовиш	8	163.655.480	105.881	3
Макпетрол Скопје	23	25.399.385	2.064	10
Стопанска банка Битола	11	9.769.600	3.714	5
Алколоид Скопје	101	7.561.251	3.894	12
Останато	204	24.432.824	113.200	81
<i>Официјален пазар - приоритетни акции</i>				
Комерцијална банка Скопје	8	128.680	184	4
Тетовска банка-кумулативна Тетово	3	64.890	103	2
Тетовска банка-партицип. Тетово	1	56.400	94	1
Стопанска банка Битола	2	1.800	3	1
<i>Официјален пазар - обврзници</i>				
Р.Македонија - девизни влогови	391	22.099.839	503.279	14
Р.Македонија - денационализација 01	8	2.780.531	66.021	3
Р.Македонија - денационализација 02	50	16.024.535	379.735	12
Р.Македонија - денационализација 03	706	145.720.382	3.703.710	14
Вкупно Официјален пазар	1.516	417.695.597	4.881.882	
<i>Неофицијален пазар</i>				
<i>Неофицијален пазар - обични акции</i>				
РЖ Ладна Валавница Скопје	2	70.908.047	1.162.427	2
Окитекс Скопје	1	6.417.968	9.014	1
Карпош одржување Крива Паланка	2	4.145.400	1.316	1
Интекс Скопје	1	3.846.600	2.137	1
Останато	51	8.620.407	19.695	38
<i>Неофицијален пазар - приоритетни акции</i>				
Стопанска банка Скопје	1	17.625	141	1
Вкупно Неофицијален пазар	58	93.956.047	1.194.730	
<i>Други хартии од вредност</i>				
<i>Државни хартии од вредност</i>				
Конвертибилен сертификат-за штедилници	70	8.139.638	35.783.428	12
Вкупно Други хартии од вредност	70	8.139.638	35.783.428	
<i>Државен пазар</i>				
Држава-дојдовинско плаќање-обични акции	2	5.153.946		
Држава-удели-дојдовина	2	1.291.691		
Вкупно Државен пазар	4	6.445.637		
Вкупно сите пазари	1.648	526.236.919		

Извор: Македонска берза на долгорочни хартии од вредност

Девизни движења во Република Македонија

Табела 17

Надворешен долг на Република Македонија
(во милиони САД долари)

	Состојба на долг		Користени кредити		Платени обврски	
	31.03.2004	30.04.2004	31.03.2004	30.04.2004	31.03.2004	30.04.2004
Официјални кредитори	1.181,60	1.155,58	7,78	2,80	9,94	7,10
од тоа:						
Мултилатерала	928,91	906,95	7,78	2,80	4,90	6,34
IMF	64,02	61,46	-	-	-	1,32
IBRD	191,45	189,94	0,92	1,77	-	-
IFC	16,00	15,16	-	-	1,00	0,75
IDA	366,80	359,71	0,09	-	0,02	0,42
EIB	117,77	111,67	6,18	-	2,32	3,81
EUROFIMA	7,45	7,25	-	-	-	-
Банка за развој при Совет на Европа	16,96	16,45	-	-	0,09	-
EBRD	29,76	29,86	0,44	0,80	1,13	-
EU	109,68	106,43	-	-	0,32	-
IFAD	7,66	7,73	0,17	0,23	0,00	0,02
Европска агенција за реконструкција	1,35	1,29	-	-	0,02	0,02
Билатерала	252,69	248,63	-	-	5,04	0,75
Париски Клуб (репрограм 1995)	155,87	153,92	-	-	0,02	0,18
Париски Клуб (репрограм 2000)	13,30	13,05	-	-	4,71	-
Новосклучени кредити	74,27	72,69	-	-	0,30	0,58
Нерепрограман долг	9,25	8,98	-	-	-	-
Приватни кредитори	556,62	551,90	5,72	1,73	9,76	3,91
од тоа:						
Лондонски клуб	238,07	238,07	-	-	-	-
Останати приватни кредитори	318,55	313,83	5,72	1,73	9,76	3,41
Банки и финансиски институции	198,82	195,94	4,37	1,13	7,95	2,45
Претпријатија	119,73	117,89	1,35	0,61	1,81	1,73
ВКУПНО	1.738,22	1.707,48	13,50	4,53	19,70	11,01

Биланс на Народна банка на Република Македонија

Табела 18

Биланс на состојба на НБРМ на 30.04.2004 година
(во милиони денари)

Актива	Износ	Пасива	Износ
Девизни средства	45.028	Примарни пари	16.731
Побарувања од јавниот сектор	3.492	Инструменти на НБРМ	4.398
Побарувања од банки и други финансиски организации	77	Ограничени депозити	69
Останата актива	3.557	Девизни обврски	3.291
		Депозити на јавен сектор	13.316
		Капитални сметки	8.379
		Останата пасива	5.970
Вкупно	52.154	Вкупно	52.154

Извор: Народна банка на Република Македонија

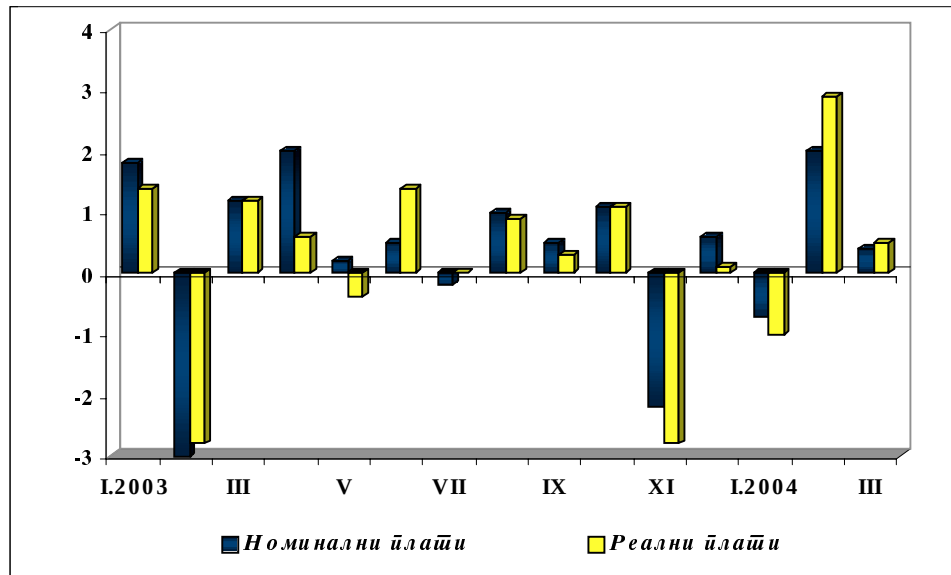

Прилог бр.2

Економски движења во Република Македонија

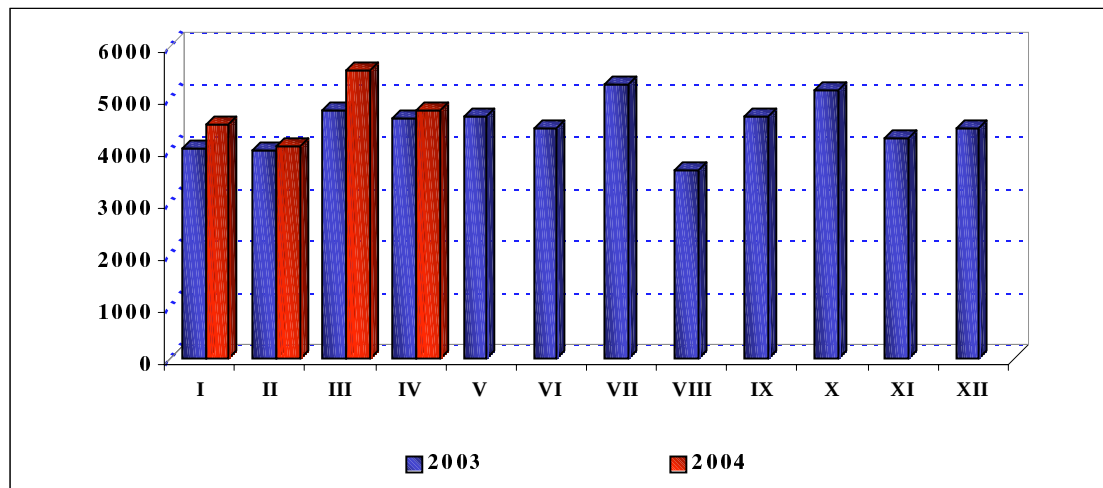
Графикон 1

Просечна нето плата
(месечна промена, во %)

Графикон 2

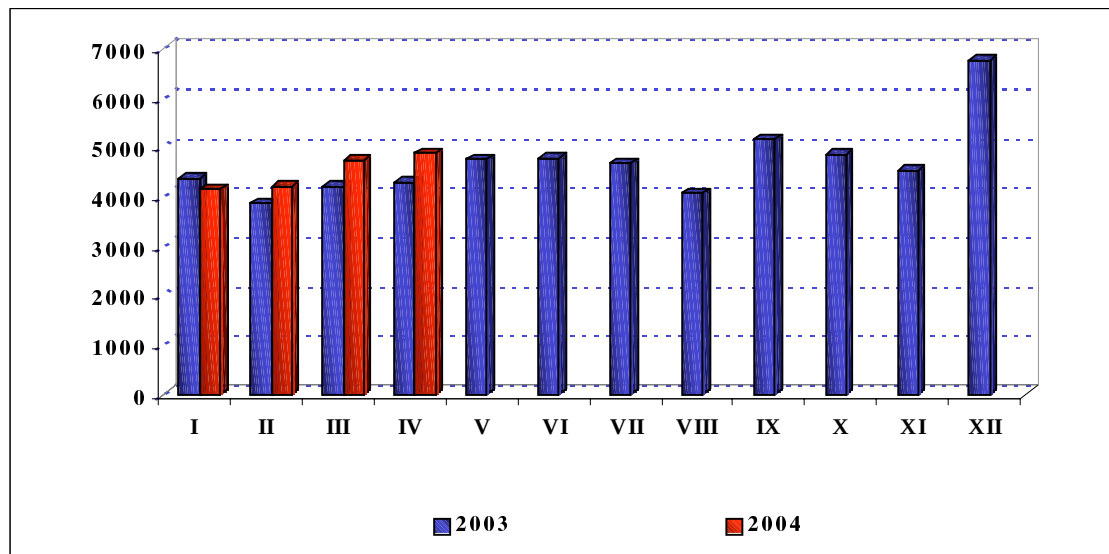
Вкупни приходи на централниот буџет
(во милиони денари)

Графикон 3

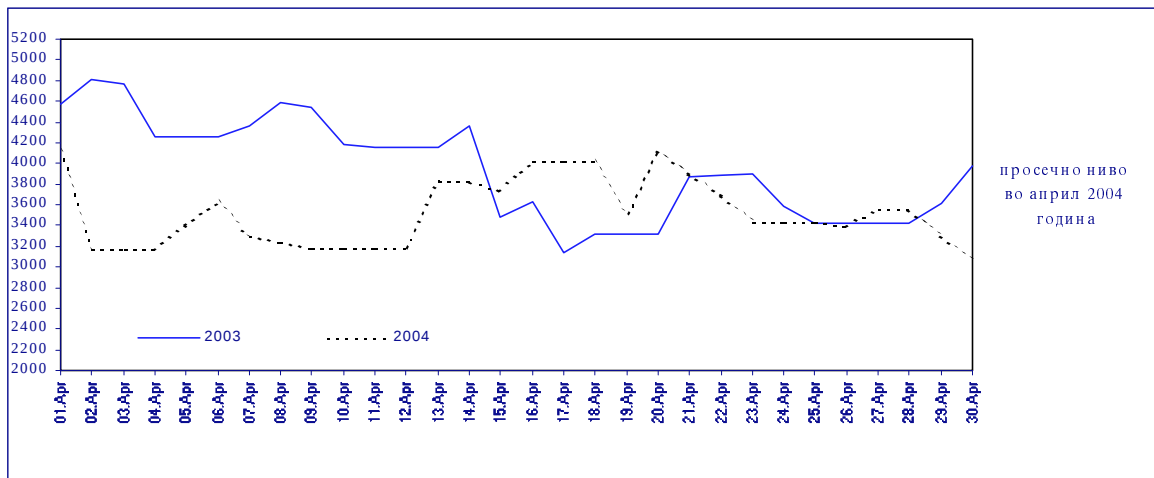
Вкупни расходи на централниот буџет
(во милиони денари)

Монетарни движења во Република Македонија

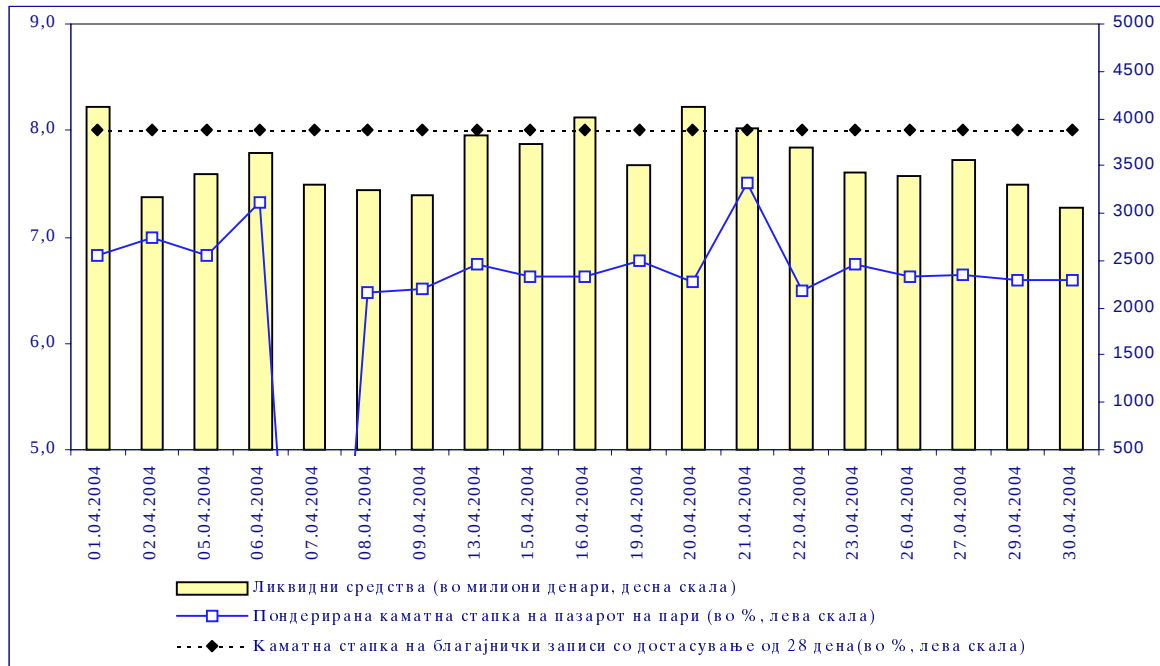
Графикон 4

Дневна динамика на ликвидноста на банките
(во милиони денари)

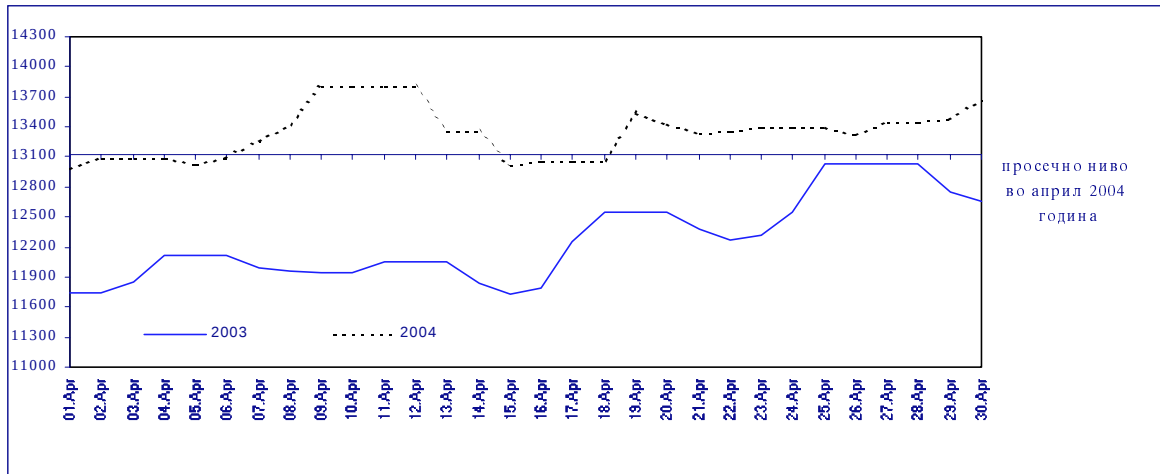

Графикон 5

Движење на каматните стапки на пазарот на пари, аукциите на благајнички записи и ликвидните средства на банките

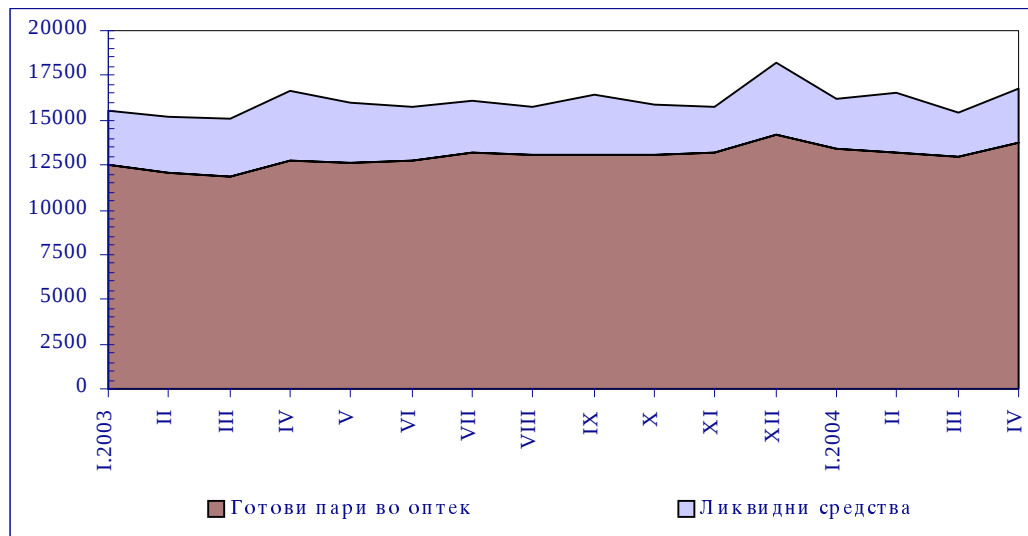
Графикон 6

Дневна динамика на готовите пари во оптек
(во милиони денари)

Графикон 7**Примарни пари**

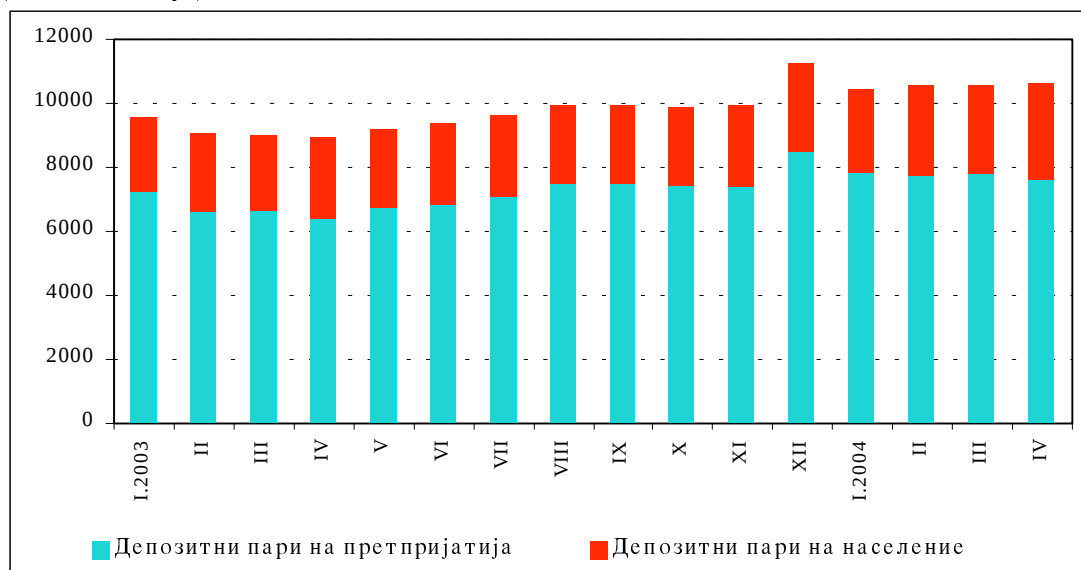
(во милиони денари, крај на период)

* Ликвидните средства на банките ја опфаќаат сметката на банките кај НБРМ и готовината во благајна на банките.

Графикон 8**Депозитни пари на претпријатијата и населението**

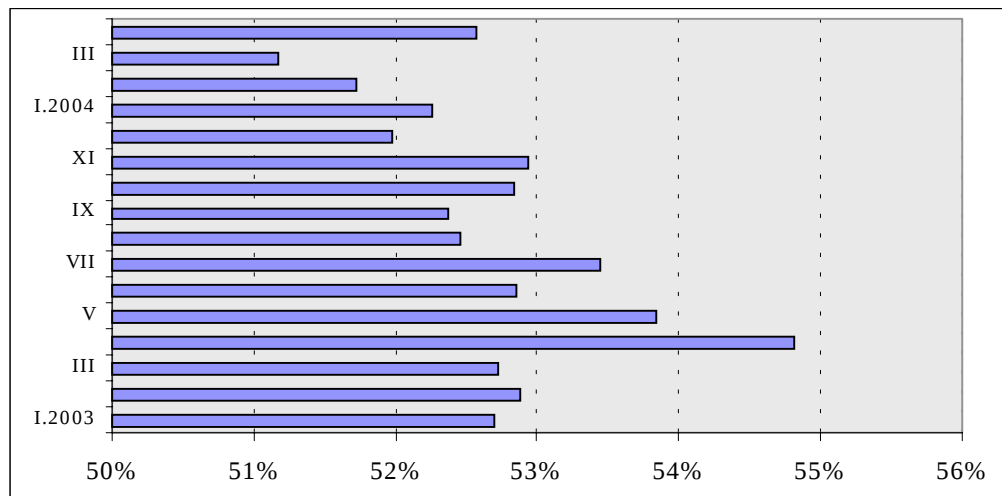
(во милиони денари)

Графикон 9

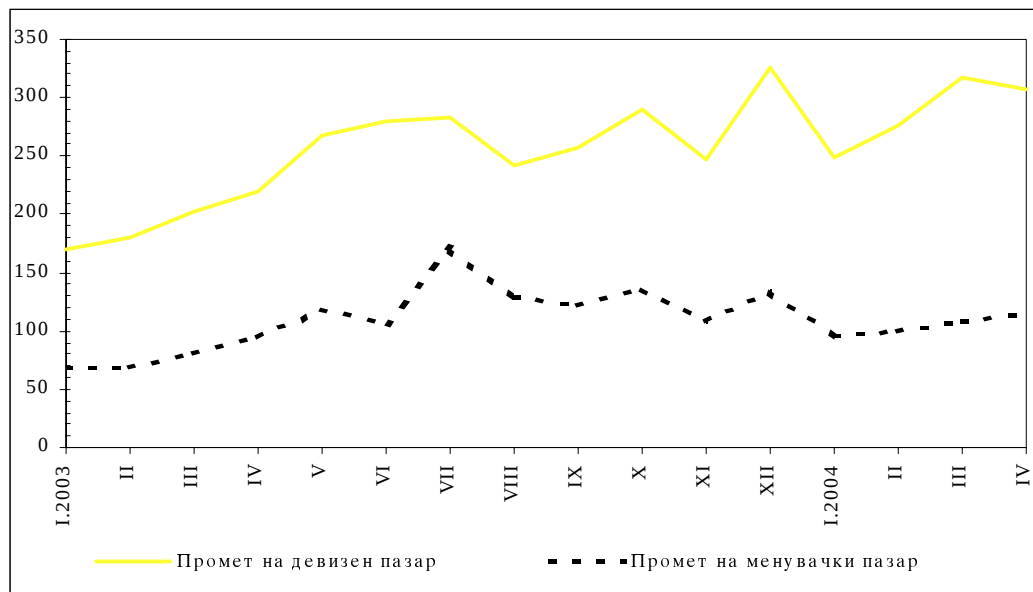
Учество на готовите пари во оптек во паричната маса М1
(во %)

Девизни движења во Република Македонија

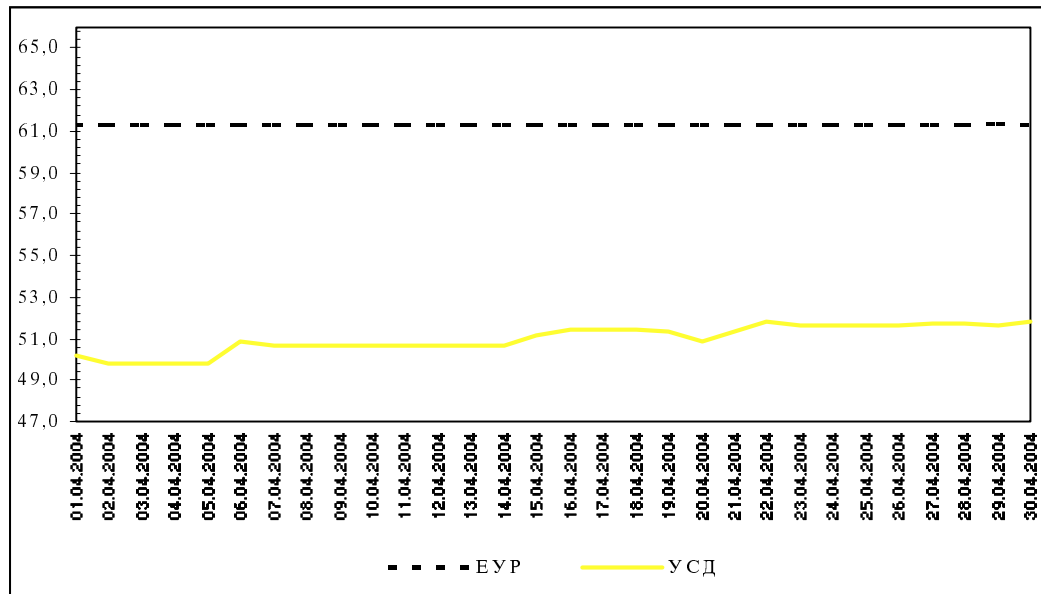
Графикон 10

Движење на вкупниот промет на девизниот и менувачкиот пазар
(во милиони САД долари)

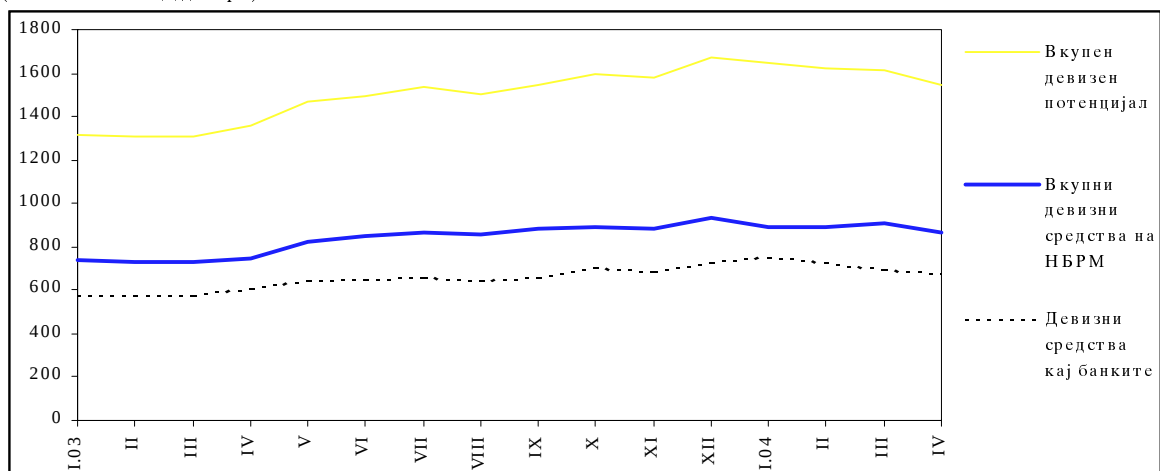

Графикон 11

Дневен среден девизен курс на денарот во однос на еврото и американскиот долар на девизниот пазар
(денари за единица странска валута)

Графикон 12

Девизен потенцијал на Република Македонија
(во милиони САД долари)

Графикон 13

Користени кредити и отплатени обврски
(во милиони САД долари)

